

Menukaart **Impactvol Innoveren**

INTRODUCTIE

Om de Nederlandse provincies en gemeenten te helpen de Europese klimaatdoelen te bereiken, is het cruciaal om de beschikbare kennis, vaardigheden en technologie effectief te benutten. De Europese missies zijn ingewikkeld en vragen daarom om een totaalaanpak. Een behoorlijke uitdaging voor publieke organisaties die zo iets moeilijk kunnen opnemen in hun bestaande structuur. Kennis en initiatieven zijn er voldoende, maar een geïntegreerde aanpak ontbreekt. Met het onnodig opnieuw uitvinden van het wiel tot gevolg. Het verbinden en toegankelijk maken van de bestaande kennis is daarom essentieel. Op die manier kunnen we efficiënter en effectiever innoveren, wat leidt tot een belangrijk eindresultaat: **meer maatschappelijke impact**.

De Dutch Societal Innovation Hub biedt de **Menukaart Impactvol Innoveren**, met een gebruiksvriendelijke innovatie-infrastructuur. Deze infrastructuur ondersteunt publieke organisaties tijdens het innovatieproces. De menukaart biedt een totaalaanpak voor het gehele proces, van planning tot uitvoering en van evaluatie tot verbetering.

Dit is de Menukaart Impactvol Innoveren voor publieke organisaties:

- Gebundelde kennis en instrumenten.
- Een totaalaanpak voor het innovatieproces.
- De kans om betere resultaten te behalen, met meer maatschappelijke impact tot gevolg.

MENUKAART

De menukaart bevordert de samenwerking tussen partijen en organisaties tijdens het innovatieproces. De kaart biedt kennis en instrumenten, specifiek ontwikkeld voor teams binnen gemeentes, provincies en derde partijen die betrokken zijn bij innovatietrajecten.

ONTDEK ONZE PRODUCTEN EN DIENSTEN

Praktische tools, zoals canvassen en sjablonen, om innovatie te stimuleren.

Een bundel van diensten en programma's met advies en ondersteuning. Afkomstig van partijen binnen en buiten het DSIH-ecosysteem.

Methoden

5x Why - Zelfreflectie

Verduidelijken van je leervraag en creëren van een gezamenlijk beeld

Leerplan Canvas

Een leerplan vormen met concrete acties

Waar staan we? (TRL-SRL-CRL)

Inzicht in het volwassenheidsniveau van het innovatietraject

Collaboratieve Innovatiecanvas

Helderheid over de opgave, samenwerking en randvoorwaarden

Innovatie Agenda Canvas

Tot een gezamenlijke (bestuurlijke) agenda komen

User Driven Prototyping

Leer de behoefte van je potentiële gebruiker kennen

5x WHY - Zelfreflectie

Korte omschrijving

Deze oefening helpt je bij het verduidelijken van je leervraag en het creëren van een gezamenlijk beeld van de vraag in een samenwerkingsverband.

Werkvorm

Individueel in te vullen template en verzameling van de uitkomsten in een gezamenlijk overzicht

Niveau

Eenvoudig

Uitkomst

Aangescherpte leervraag

Aantal personen

3 tot 12 personen

Duur

10 tot 40 minuten

Vorm

Template

Stappen

Stap 1 - Formuleer de leervraag

Formuleer de leervraag waarin je dieper inzicht wil krijgen. Als er binnen de groep meerdere leervragen zijn, kies als groep dan één leervraag waar je mee aan de slag gaat.

Stap 2 - Vul in

Elke deelnemer vult het sjabloon met de daarin gestelde vragen in. Door dieper in te gaan op de leervraag komt vrijwel altijd een andere (achterliggende) leervraag boven drijven. Probeer alle vijf de stappen in te vullen. Soms heb je een of twee stappen meer of minder nodig. Let op dat ook de uiteindelijke leervraag weer concreet is. Het invullen van het sjabloon doe je binnen 5 - 7 minuten.

Stap 3 - Bespreek

Laat elke deelnemer een korte terugkoppeling geven van wat er is opgeschreven. Laat dit - waar nodig - verduidelijken of aanscherpen. Verzamel de uitkomsten van alle deelnemers in het gezamenlijke overzicht. Deelnemers zijn gestart vanuit één leervraag, maar de kans is groot er nu meerdere verdiepende leervragen zijn ontstaan. Op basis daarvan kan je de oorspronkelijke leervraag nu herformuleren tot een of meerdere leervragen.

Voordelen

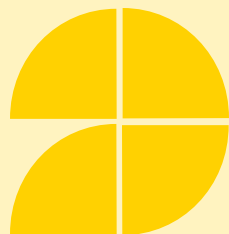
De 5 x WHY-zelfreflectie oefening helpt bij het doorgronden van de leervraag, waardoor je de vervolgacties specifiek en gericht kunt inzetten.

Tips

- Hou het beknopt
- Focus op inzichten van de oorzaken en niet op de oplossingen

Te combineren met

- Leercanvas

Leerplan canvas

Korte omschrijving

Het canvas leerplan is een hulpmiddel waarmee je helder krijgt wat je wil leren als groep. Het geeft je inzicht in en verdieping op je leervragen, inzicht welke kennis en expertise er is en werkt naar stappen toe om met de leervraag aan de slag te gaan.

Werkvorm

Een gezamenlijk in te vullen canvas

Niveau

Gemiddeld

Uitkomst

Een leerplan met concrete acties

Aantal personen

3 tot 8 personen

Duur

2 tot 4 uur

Vorm

Canvas

Stappen

Stap 1 - Weten en leren

Deelnemers vullen gezamenlijk het canvas in. Gebruik post-its met naam of kleur voor identificatie. In kolom 'weten' deel je kennis over het onderwerp of wijzen op relevante specialisten/organisaties. En in kolom 'leren' beantwoord je de drie vragen.

Stap 2 - Clusteren en doen

Cluster de informatie in 'weten' en 'leren'. Identificeer overlappingsen en prioriteer leervragen door te stemmen met stickertjes of online tools.

Stap 3 - Vervolgstappen

Bepaal de leermethode, zoals kennisuitwisseling of onderzoek. Formuleer vervolgacties: wat, wie, wanneer en hoe vaak de groep samenkomt.

Voordelen

Dit format is te gebruiken als een learning loop. Als bepaalde leervragen zijn beantwoord, ontstaan daar mogelijk nieuwe vragen uit. Werk het canvas bij of start met een nieuw canvas

Tips

- Maak een realistische tijdsplanning
- Hou het luchtig en leuk
- Begin klein en experimenteer met leervraag en acties

Te combineren met

- Collaboratieve innovatiecanvas
- 5x Why - zelfreflectie

Waar staan we? (TRL-SRL-CRL)

Powered by: Digicampus & Brightlands

Korte omschrijving

In innovatietrajecten zijn naast technologie ook de maatschappij en de leveranciers van de publieke diensten van belang. Met deze template bepaal je door middel van het beantwoorden van de vragen het volwassenheidsniveau op deze drie aspecten waardoor je niet alleen bepaald waar je traject nu staat, maar ook vervolgstappen kunt bepalen.

Werkvorm

Vragenlijst die individueel of gezamenlijk ingevuld kan worden.

Niveau	Uitkomst	Aantal personen	Duur	Vorm
Gemiddeld	Inzicht in het volwassenheidsniveau van het innovatietraject	2 tot 6 personen	30 minuten tot 4 uur Afhankelijk van doel/gebruik	Vragenlijst

Stappen

Stap 1 - Basisinformatie

Voordat je begint is het van belang dat het doel van innovatietraject goed gedefinieerd is. Daarnaast is het belangrijk dat je toegang hebt tot de juiste informatie, of deze template invult met collega's die actuele kennis hebben van de stand van zaken van het traject.

Stap 2 - Invullen van de vragenlijst

Je kan de vragenlijst individueel invullen, gezamenlijk of ieder een eigen onderdeel afhankelijk van de kennis van de persoon. Vul per vraag een ja/nee in.

- Technological Readiness Levels (TRL): De TRL's geven de mate van ontwikkeling van een technologie aan (beoogde innovatieve oplossing), waarbij TRL 1 staat voor technologie aan het begin van de ontwikkeling en TRL 9 voor technologie die technisch en commercieel gereed is.
- Societal Readiness Levels (SRL): De SRL's geven de mate van adoptie van de 'oplossing' (lees: technologie, product, proces of interventie) in de maatschappij aan. Hierbij gaat het over de maatschappelijke acceptatie van de beoogde/gekozen 'oplossing'.
- Community Readiness Levels (CRL): "Iedereen die betrokken is bij het ontwikkelen en implementeren van de oplossing zelf", dus denk aan de organisatie, de community/ecosysteem en het samenwerkingsverband/consortium.

Stap 3 - De uitwerking

Na het invullen verschijnt op het hoofdtabblad een overzicht van de resultaten van de drie vragenlijsten.

Voordelen

Deze resultaten geven inzicht in de mate van ontwikkeling (volwassenheidsniveau's) op de drie aspecten en kunnen als start gebruikt worden voor onderlinge afstemming en gesprekken over vervolgstappen.

Tip

Kijk niet alleen waar je staat, maar ook naar welke vragen er gesteld worden om naar een volgende fase in het innovatietraject te komen.

Collaboratieve Innovatiecanvas

Powered by: Digicampus

Korte omschrijving

Er zijn uitdagingen die te complex zijn voor individuele partijen. Samenwerking tussen markt, wetenschap, overheid en burgers is essentieel. We noemen dit 'collaboratieve innovatie'. Het canvas is gebaseerd op het challenge canvas van Novum en uitgebreid naar een multiple helix aanpak op basis van 12 succesvolle voorbeelden. Het canvas helpt bij het richting geven aan en verbeteren van samenwerkingsprocessen.

Werkvorm

Het canvas helpt om jezelf en je partners de juiste vragen te stellen op weg naar een succesvolle collaboratieve innovatie. Het invullen van het canvas hoeft niet in één keer, je kan het canvas telkens aanscherpen, bijstellen en beter maken.

Niveau

Eenvoudig

Uitkomst

Helderheid over de opgave, samenwerking en randvoorwaarden

Aantal personen

> 3 personen

Duur

30 minuten tot 4 uur
Afhankelijk van doel/gebruik

Vorm

Canvas

Stappen

Stap 1 - Vertegenwoordiging van de juiste partijen

Om te innoveren over grenzen heen, is het wenselijk dat de overheid, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en burgergroepen/eindgebruikers vertegenwoordigd zijn bij het starten van deze samenwerking en invullen van het canvas.

Stap 2 - Verhelderen van de opgave

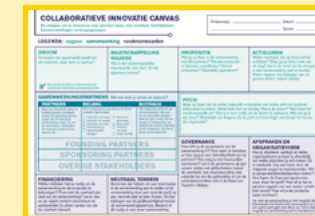
Start met helder maken van de opgave (groene vlakken). Formuleer met elkaar een gezamenlijk beeld van de toekomst (de droom). Hoe ziet deze droom eruit over 5, 10 en 20 jaar? Vervolgens bepaal je met elkaar de maatschappelijke meerwaarde van deze droom, wat wordt de propositie en de actielijnen?

Stap 3 - Samenwerkingspartners en randvoorwaarden

Bepaal vervolgens met wie je gaat samenwerken en waarom (blauwe vlak). Ga daarna aan de slag met het opstellen van de randvoorwaarden voor de samenwerking (paarse vlakken).

Stap 4 - Pitchen en bijstellen

Maak op basis van de ingevulde onderdelen een sterke pitch om anderen enthousiast te maken. Het volledig invullen van het canvas hoeft niet in één keer, je kan het canvas telkens aanscherpen, bijstellen en beter maken.

Voordelen

Het canvas helpt met het stellen van de juiste vragen en succesfactoren voor een succesvolle collaboratieve innovatie

Tips

- Bij tijdsgebrek, organiseer voor elke fase een aparte korte bijeenkomst.
- Gebruik de [toolbox van Innovatieagenda canvas](#) voor werkvormen en tips bij verschillende onderdelen.

Te combineren met

- Innovatie Agenda Canvas

Innovatie Agenda Canvas

Powered by: Digicampus

Korte omschrijving

Het Innovatieagenda canvas is een hulpmiddel om het gesprek aan te gaan tussen de partijen over de definitie van het vraagstuk, de dromen, knelpunten en de gezamenlijke agenda. Dit is opgedeeld in drie fases; scopen en gezamenlijkheid bepalen, knelpunten analyse, agenda vormen en afspraken maken.

Werkvorm

Gezamenlijk in te vullen canvas met een toolbox waarin verschillende werkvormen zitten voor het uitwerken van de onderdelen.

Niveau

Gemiddeld

Uitkomst

Tot een gezamenlijke (bestuurlijke) agenda komen

Aantal personen

> 3 personen

Duur

4 tot 10 uur
Afhankelijk van doel/gebruik

Vorm

Canvas

Stappen

Stap 1 - Scopen en gezamenlijkheid bepalen

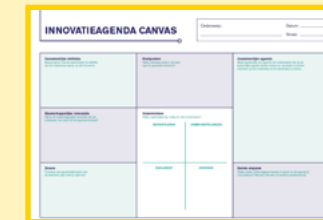
Je formuleert samen met de deelnemers een of meerdere definities van het vraagstuk, bepaalt de maatschappelijke relevantie en het gezamenlijke beeld waar je aan werkt; de droom.

Stap 2 - Knelpunten analyse

Je analyseert welke knelpunten de deelnemers ervaren om de droom te realiseren en welke stakeholders daaraan bij kunnen dragen.

Stap 3 - Agenda vormen en afspraken maken

Je prioriteert de knelpunten op basis van welke op de bestuurlijke agenda terecht moeten komen en scherpt ze aan tot agendapunten. De deelnemers maken afspraken over welke activiteiten nodig zijn om tot de agendering te komen.

Voordelen

Door het doorlopen van dit canvas en bijbehorende proces definieer je welke agenda onderdelen op welke specifieke bestuurlijke agenda's moeten komen.

Tips

- Voor consistentie is het belangrijk dat dezelfde deelnemers het canvas doorlopen.
- Gebruik bestaande overlegmomenten met partners om stapsgewijs het innovatieagenda canvas in te vullen
- Vraag iemand om de sessie te faciliteren, zo kan iedereen een bijdrage leveren.

Te combineren met

- Collaboratieve innovatie canvas

User Driven Prototyping

Powered by: Digicampus

Korte omschrijving

We nemen vaak onvoldoende de tijd om echt naar onze doelgroep te luisteren. User Driven Prototyping is een andere manier van prototypen. Niet alleen het design/innovatieteam gaat prototypen, maar je laat dit ook de doelgroep (eindgebruikers) doen.

Werkvorm

De werkvorm die gebruikt wordt voor User Driven Prototyping is een workshop waaraan alle betrokkenen, onder begeleiding van een facilitator, deelnemen.

Niveau

Gemiddeld - Expert

Uitkomst

Leer de behoefte van je potentiële gebruiker kennen

Aantal personen

Afhankelijk van programma

Duur

Afhankelijk van programma

Vorm

Workshop

Stappen

Stap 1 - Voorbereiding

Een cruciale stap voor het waarborgen van sessiekwaliteit is het scheppen van een veilige omgeving door de facilitator. Het doel is om de deelnemers aan te moedigen hun gedachten en ideeën vrijelijk met de groep te delen.

Stap 2 - Inlevingsfase

In deze fase introduceert de facilitator het onderwerp of de vraagstelling, gevolgd door een gelegenheid om ervaringen onderling te delen.

Stap 3 - Ideegeneratiefase

Tijdens deze fase wordt creativiteit gestimuleerd. Op basis van gedeelde ervaringen worden ideeën gegenereerd die de ervaring kunnen verbeteren. Hier geldt: hoe wilder, hoe beter. Kwantiteit is hier belangrijker dan kwaliteit.

Stap 4 - Uitwerkingsfase

Inspirerende ideeën worden geselecteerd en verfijnd tot concrete concepten met specifieke criteria. Het is belangrijk waardevolle ideeën te behouden. Aan het einde worden de concrete ideeën visueel gepresenteerd via posters, wat deelnemers dwingt hun ideeën bondig te samenvatten en te visualiseren

Stap 5 - Presenteren

Het presenteren van ideeën dient als afsluiting van de sessie en als basis voor verdere discussie. De opgehaalde ideeën en presentaties zijn echter nog niet gereed voor implementatie. Verdere uitwerking en concrete afspraken met belanghebbenden zijn nodig voor vervolgstappen.

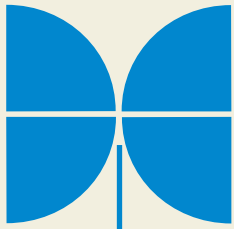
[Download template](#)

Voordelen

Door ook de doelgroep te laten prototypen, leer je de doelgroep beter kennen en doe je ideeën op over mogelijke oplossingsrichtingen. Een perfecte combinatie.

Tips

- Maak gebruik van een facilitator die de workshop begeleidt.
- Besteed tijdens de workshop voldoende aandacht aan het creëren van een veilig omgeving zodat iedere deelnemer een bijdrage kan leveren.
- Deze methode is vooral een uitdaging voor leden van het designteam: het is de eindgebruiker die ideeën genereert en ontwerpt, waarbij de leden van het designteam vooral luisteren.

Diensten & Programma's

Societal Innovation

“Societal Innovation” verwijst naar de ontwikkeling en implementatie van nieuwe ideeën, praktijken of oplossingen die gericht zijn op het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen en het verbeteren van het welzijn van gemeenschappen of de samenleving als geheel. Het omvat innovaties op verschillende domeinen, zoals bestuur, onderwijs, gezondheidszorg, ecologische duurzaamheid, sociale diensten en economische ontwikkeling.

Diensten of programma's ter ondersteuning van societal innovation zijn cruciaal omdat ze de ontwikkeling en implementatie van nieuwe ideeën en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen faciliteren. Ze bevorderen samenwerking tussen diverse belanghebbenden zoals overheden, non-profitorganisaties, bedrijven en gemeenschappen, en leggen de nadruk op een brede sociale impact en het creëren van positieve verandering voor individuen en gemeenschappen.

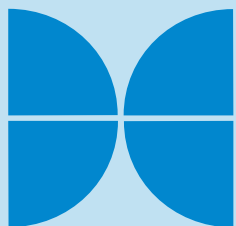
Hackathon

Een hackathon streeft ernaar in korte tijd waardevolle oplossingen te creëren voor de probleemeigenaar met inspirerende samenwerking.

Brightlands Techruption

Ontdek de kracht van disruptieve digitale technologie! Los organisatorische of maatschappelijke uitdagingen, valideer jouw idee en ontwikkel een Proof of Concept (TRL 1-3).

Hackathon

Powered by: Brightlands

Hackathon

Tijdens een hackathon werken diverse teams samen om het beste idee te bedenken en presenteren. De Brightlands Smart Services Campus in Heerlen faciliteert naast een inspirerende locatie, hapjes, drankjes en andere zaken die je in gedachten kan hebben bij een hackathon, ook een proactief hackathon team die de organisatie meeneemt in het formuleren van de juiste probleemstellingen en proces tijdens de hackathon begeleid.

Wat is het resultaat?

Het doel van een hackathon is niet alleen om op een leuke inspirerende manier nieuwe kennis en ervaring op te doen, maar vooral om in een korte tijd met oplossingen te komen die toegevoegde waarde zijn voor de probleemeigenaar.

Wie kan er gebruikmaken van deze dienst?

Bedrijven, samenwerkende organisaties.

Uit welke onderdelen bestaat deze dienst?

Intake voorafgaand, organisatie, evenement en evaluatie.

Contactpersoon

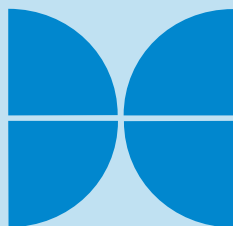
Brightlands Smart Services Campus
[Maartje Nolen, Community Developer](#)

Investing

Offerte wordt gemaakt op basis van de wensen

Duur

Minimaal 1 dag, maximaal 3 dagen

Brightlands Techruption

Powered by: Brightlands

Brightlands Techruption

Het Techruption programma van de Brightlands Smart Services Campus stelt organisaties in staat om innovatieve oplossingen te vinden voor complexe digitaliseringsvraagstukken door samen te werken met vooraanstaande kennisinstellingen en jong talent. Of het nu gaat om maatschappelijke uitdagingen, organisatorische verbeteringen of de inzet van geavanceerde digitale technologieën, wij bieden een kort-cyclisch innovatieproces dat leidt tot een gevalideerde proof-of-concept in slechts zes maanden. Als onafhankelijke innovatiepartner kunnen organisaties snel en doelgericht innovatie omarmen en concrete resultaten behalen door op een interactieve manier de juiste oplossing voor hun uitdaging te vinden.

Wat is het resultaat?

Je wil begrijpen en leren of en hoe een disruptieve digitale technologie een oplossing kan bieden voor een probleem binnen je organisatie (of een maatschappelijk probleem). Het idee wordt gevalideerd en aan het einde van de looptijd wordt een Proof of Concept (TRL 1-3) opgeleverd. Vervolgens wordt gezamenlijk gekeken of de Proof of Concept kan worden getest en verfijnd voor een volgende fase.

Wie kan er gebruikmaken van het innovatieprogramma?

1-3 organisaties kunnen tegelijkertijd aan een probleemstelling/thema werken.

Uit welke onderdelen bestaat het innovatieprogramma?

Het programma bestaat uit drie fases:

Fase 1: Ideation

Fase 2: Explore

Fase 3: Experiment

Contactpersoon

Brightlands Smart Services Campus
[Leonie Trutschler, Community Developer](#)

Investering

Offerte op basis van wensen en behoeften

Duur

Gemiddeld 6 maanden

Meer informatie over DSIH

Interregionale samenwerking bij de overheid

De Dutch Societal Innovation Hub heeft als doel om een duurzaam, gezond en veilig leven in stad en regio te verbeteren. De hub richt zich op het stimuleren van samenwerking tussen gemeentes en provincies bij een missiegedreven aanpak. Elke gemeente of provincie voert eigen digitale innovatieprojecten uit. Wij zien kansen om deze succesvolle projecten naar een hoger niveau te tillen en samen te werken daar waar schaalvoordelen waarde toevoegen.

De hub richt zich op drie pijlers:

1. RETHINK: Een missiegedreven aanpak en strategie voor digitale innovatie
2. RESHAPE: Een gedeelde innovatie-infrastructuur voor gemeentes en provincies
3. RECONNECT: Kennisuitwisseling en -samenwerking in het ecosysteem voor innovatie bij de overheid

Samenwerking in het ecosysteem

De DSIH is een landelijk consortium met IPO en VNG als coördinatoren. DSIH bestaat, naast de landelijke achterban van gemeentes en provincies uit vijf regionale publiek-private ecosystemen:

- Data en Kennishub Gezond Stedelijk Leven
- Digicampus
- Gemeente Rotterdam
- Urban Development Initiative
- Brightlands Public Services Lab

Deze ecosystemen bieden bouwblokken in de vorm van ontwikkellocaties (living labs), waar de overheid samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen kan experimenteren. Doordat de DSIH onderdeel is van het Europees dekkende netwerk, wordt niet alleen gebruik gemaakt van kennis en ervaring binnen Nederland, maar ook van die van andere Europese lidstaten.

[Linkedinpagina DSIH](#)

[Website DSIH - living-in.eu](http://living-in.eu)

